

Helsedirektoratet
Avdeling spesialisering og etterutdanning
Divisjon kompetanse og personell
Postboks 7000, St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref. 14/2427-5

Vår ref. 2017/88

GBH/wl

Dato 1.februar 2017

ÅRSMELDING STIFTELSEN SEPREP 2016 TILSKUDD OVER STATSBUDEJETTETS KAP 765 POST 73

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

SEPREP ble etablert som en stiftelse 22. juni 1990. Bakgrunnen var erkjennelsen av at mennesker med psykoselidelser hadde behov for nye behandlings- og rehabiliteringsopplegg. SEPREP har i hele perioden mottatt støtte til driften fra Helse- og omsorgsdepartementet/ Helsedirektoratet.

Denne årsmeldingen gjelder stiftelsen SEPREP med sine styringsorganer, spesielt om Utdanningsprogram i psykoterapi ved psykoser (UPP) og informasjonsvirksomheten. (SEPREP Tverrfaglig Utdanningsprogram (TU) blir beskrevet mer inngående i separat årsmelding).

1.2 Målsettinger

SEPREP er et landsdekkende kompetansesenter med følgende oppgaver:

- Informasjon
- Utdanning
- Brukerdeltakelse

SEPREPs visjon

Mening og mestring for mennesker med alvorlige psykiske lidelser.

Strategi

SEPREP legger til grunn respekt for det enkelte menneske og dets iboende verdighet.

SEPREP vil arbeide for:

- at menneskerettigheter blir gjort kjent og blir ivaretatt
- at relasjonens betydning er grunnleggende i møter med mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- at all hjelp skal understøtte det enkelte menneskets bedringsprosess
- at mennesker med alvorlige psykiske lidelser og deres nærmeste er de sentrale aktører i planlegging, samhandling og samarbeid
- at forskning, evaluering og tjenesteutvikling fremmer systematisering og videreutvikling av erfaringskunnskap

- nasjonale utredninger og anbefalinger om behandling, psykososial rehabilitering, oppfølging og organisering av tjenestetilbudet for mennesker med alvorlig psykiske lidelser
- å bruke anerkjent kunnskap i behandling, psykososial rehabilitering og oppfølging av mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- bred kompetanseutvikling med vekt på psykoterapi og psykososial behandling og rehabilitering i undervisning, veiledning og informasjonsarbeid
- utvikling og deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk

1.3 Organisering

SEPREP er organisert med et styre som møtes minst tre ganger årlig, et arbeidsutvalg som er delegert styringen med den løpende virksomheten og et sekretariat som står for det daglige arbeidet. Styreleder er Ole-Bjørn Kolbjørnsrud (valgt våren 2009) og nestleder er Eivind Eckhoff (valgt høsten 2011). Bruker- og pårørendeorganisasjonene Mental Helse og Landsforeningen for pårørende innen psykisk helsevern (LPP) har hatt hvert sitt styremedlem med vara.

Sekretariatet har bestått av daglig leder Gunnar Brox Haugen og førstekonsulent Wenche Løyning som er ansatt i SEPREP.

Arbeidsutvalget (AU) består av styreleder, styrets nestleder, styrerepresentantene for Mental helse og LPP, daglig leder, førstekonsulent, utdanningsleder for Utdanning i psykoterapi ved psykoser (UPP), ansattrepresentant fra TU og redaktør for Dialog. Dette utvalget møtes ca. månedlig pr. konferansetelefon. Stiftelsen SEPREP har felles lokaler med TU i Keyzers gate 4 i Oslo.

UPP og fagtidsskriftet Dialog styrker kompetanse hos fagpersoner som over tid står i et individuelt behandlingsforhold til personer med alvorlige psykiske lidelser. Utdanningsplanen har vært gjenstand for omfattende revisjon de siste fem årene. Vi har nå utvidet målgruppen for denne utdanningen som tidligere stort sett var for leger og psykologer, til også å omfatte klinikere med treårig helse- og sosialfaglig grunnutdanning.

2 Utdanningsvirksomhet

2.1 Utdanning i psykoterapi ved psykoser

2.1.2 De enkelte seminarene

Bergen-seminaret (8 kandidater) startet sitt 4. program våren 2015 og har hatt 23 samlinger.

Tromsø-seminaret (10 kandidater) startet sitt 2. program sent på våren 2015 og har hatt 21 samlinger.

Oslo-seminaret med UPP Ung (8 kandidater) hadde sin oppstart høsten 2016 og har hatt 4 samlinger.

Nye seminarer

Det er også meldt interesse for et nytt seminar i Kristiansand. Det er i tillegg interesse for et seminar i Stavanger.

2.2 Tverrfaglig Utdanningsprogram

SEPREP TU startet opp 4 nye program i 2016, henholdsvis Drammen, Kristiansand, Nidaros og Tromsø. Ett program avsluttet dette året.

Se ellers egen årsmelding fra SEPREP Tverrfaglig Utdanningsprogram.

3 Forskningsbasert, erfaringsbasert og klinikerbasert kunnskapsarbeid

All utdanning og informasjonsarbeid i SEPREPs regi bygger på den best tilgjengelige forskningsbaserte, erfaringsbaserte og klinikerbaserte kunnskap. All vår virksomhet skal gjenspeile det humanistiske grunnsyn som fremgår av vår visjon og strategi, jmfør punkt 1.2.

SEPREP driver ikke forskning i egen regi, men har et løpende samarbeid med ulike kompetansesentra, institutter og andre forskere og forskningsmiljøer i Norge og andre nordiske land. ISPS International er et verdensomspennende nettverk av fagfolk og brukere innenfor psykosefeltet som vi er en del av.

I SEPREPs styre og arbeidsutvalg sitter personer med et bredt forskningsmessig engasjement på metode- og psykoseområdet. I det følgende vil vi konsentrere oss om UPP og målsetting og organisering for denne utdanningen. Brukermedvirkning har vi tatt inn som et eget punkt (se punkt 4).

Målsetting for UPP

SEPREP ønsker gjennom sitt toårige seminar å utdanne behandlere som har kompetanse til å vurdere muligheter og begrensninger ved psykoterapeutiske opplegg. Det kommer dessuten stadig nye forskningsresultater og behandlingsformer, samt ulike integreringer av disse. SEPREP ønsker å bidra til kontinuerlig utvikling på fagfeltet, ved å revidere pensum i tråd med dette.

Seminaret skal gi opplæring i individuell psykoterapi ved psykoser, spesielt de variantene som historisk har fått betegnelsen schizofreniene, selvforstyrrelser eller non-affektive psykoser.

1. En ønsker kompetanseheving med hensyn til utarbeidelse av en dekkende livshistorie (anamnese) og øvrige undersøkelser som er nødvendige for å etablere et best mulig utgangspunkt for gode behandlingsstrategier. I dette inngår en forståelse av ytre rammebetingelser for behandling og personens livskontekst generelt.
2. Seminaret skal heve kompetansen i etablering og utvikling av en terapeutisk relasjon til pasienten. Samtidig vil en øke terapeutens bevissthet om sin rolle som relasjonspartner i forhold til pasienten og samarbeidspartner i psykisk helsearbeid rundt pasienten, pasientens pårørende og nettverk..
3. Seminaret ønsker å gi den enkelte terapeut faglig integritet og trygghet gjennom analyse, gjennomarbeiding og integrering av teorier. Dette innebærer også en bevisstgjøring og fokusering på terapeutens egne reaksjoner i terapiprosessen, og hvilken betydning det kan ha for diagnostikk og valg av intervensjon.

Seminaret tar sikte på å gi økt kompetanse gjennom en bred terapeutisk og klinisk tilnærming, slik at terapeuten kan velge mellom forskjellige innfallsvinkler i psykoseterapi. Dette innebærer en bevisstgjøring av at terapeuten også arbeider som administrator, veileder og deltaker i team og behandlingsnettverk. Studieplanen og litteraturliste ligger på vår hjemmeside (www.seprep.no).

4 Brukermedvirkning

Det drøftes på hvilke måter brukerperspektivet kan styrkes ytterligere i dette utdanningstilbudet og i evalueringen av effekten av programmene. Brukerrepresentanter fra Mental Helse Ungdom har avtalte møter med undervisningsleder for å utveksle erfaringer med å gå i psykoterapi. Disse personene har erfaringer med psykoselidelser.

4.1. Brukerdeltakelse og nettverksorientering som hjørnesteiner i virksomheten

Systematisk samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner (Mental Helse, LPP og andre) både i stiftelsens organisatoriske ledd og i fagutvikling tillegges stor vekt.

Brukerorganisasjonenes representanter styrker den innflytelse brukeres og pårørendes

premisser har på utdannings- og informasjonsvirksomheten i SEPREP og på SEPREPs øvrige rolle i fagfeltet.

Mye av styrken i den kompetansen SEPREP besitter ligger i fagfolkenes landsdekkende kliniske forankring kombinert med spesialkunnskap på fagutvikling og forskning. Dette utgjør et stort nettverk av folk som ikke er ansatt, men som mobiliseres ved planlegging og gjennomføring av nye utdanningsprogram. Den kompetanse i evaluering, behandling, rehabilitering og samarbeid som besittes av enkeltpersoner og miljøer vil til enhver tid i stor grad avhenge av i hvilken grad nettverket muliggjør tilgang på faglig oppdatert og relevant erfaring og kunnskap. God undervisning og informasjon forutsetter kontinuerlig faglig oppdatering på områdene forskning og fagutvikling. Anvendelse av brukeres og pårørendes erfaringskunnskap i fagutvikling vektlegges her. SEPREPs internasjonale kontaktnett virker befordrende for arbeidet med kompetanseutvikling. Et nært samspill mellom klinikk og forskning er en nødvendighet for at utredning og behandling skal kunne utvikles tilsvarende kunnskapen på området.

Denne nettverksbaserte kompetansen har vært en forutsetning for utviklingen, gjennomføringen og spredningen av de to større utdanningsprogrammene som SEPREP driver: TU og UPP. Brukermedvirkning i SEPREP sikres gjennom brukerrepresentantenes deltakelse i SEPREPs ulike virksomheter, i styre og arbeidsutvalg, i arbeidet med fagplaner og i undervisningen. Dette innebærer brukere og pårørendes gjennomgående deltakelse og medvirkning i SEPREPs ulike styrings- og referansegrupper. Dernest kommer forhold knyttet til kunnskapsperspektivet som brukere og pårørende representerer; systematiserte erfaringer som grunnlag for fagutvikling og som en integrert del av utdanningene.

Brukerdeltakelse i Utdanning i psykoterapi ved psykoser (UPP)

Pensum og pedagogiske spørsmål diskuteres jevnlig i ulike møter i UPP. Ved behov kan undervisningsleder eller lokale seminarledere konsultere eksterne ressurspersoner.

Brukerdeltakelse i Tverrfaglig Utdanningsprogram (TU)

Det er enighet om at organisasjonsformen for TU er svært god, med lokalbasert fokus på tverrfaglig og tverretattlig samarbeid og med det pedagogiske opplegget som deltidsstudium. Vi har systematisert innslaget av erfaringskunnskap og arbeid med rekrutteringen av brukere og pårørende som forelesere. I sum kan vi si at det arbeides kontinuerlig med dette, og at brukerdeltakelse og erfaringsformidling vektlegges betydelig i de enkelte program. Aktive bruker- og pårørenderepresentanter er således verdifulle samarbeidspartner på alle nivåer.

5. Informasjonsvirksomhet

5.1 Dialog

Redaksjonen har forsøkt å gi et bilde av det mangfold av aktivitet som skjer innen målgruppen til SEPREP.

Dialog kommer ut med 4 nummer i året hvor vi blant annet har gitt mer plass til:

- artikler knyttet til utdanningsaktiviteten i SEPREP
- bruker- og pårørendeartikler
- presentasjoner og andre bidrag fra mennesker med bruker- og pårørendeerfaring

Opplag er på 900 eksemplarer. Flere originalartikler er trykket i Dialog og det er en jevn etterspørsel etter de ulike utgivelsene.

5.2 SEPREPs hjemmeside

SEPREP har siden 1999 hatt en hjemmeside – www.seprep.no. Formålet er å spre informasjon om virksomheten i SEPREP. Dette er verdifullt verktøy i vårt informasjons- og nettverksarbeid. Hjemmesidene skal inneholde oppdatert informasjon om våre utdanningstilbud, studieplaner og nyheter med presentasjon av aktuelt fagstoff og lenker til viktige samarbeidspartner. Nytt av fjoråret er at vi har tatt i bruk Facebook også til å spre og formidle aktuelle nyhetssaker.

5.3 «Mening og mestring ved psykoselidelser» utgitt på Universitetsforlaget

SEPREP ble etablert som stiftelse i 1990. I forbindelse med vårt 25-årsjubileum, har vi invitert sentrale samarbeidsparter gjennom mange år til å skrive i en artikkelsamling som ble utgitt på nyåret 2016 på Universitetsforlaget. Målet med boken er å bidra til økt forståelse for hvordan mennesker med psykoselidelser og deres nærmeste opplever og lever med dette. Med boken ønsker vi å rette blikket framover. Hvor står vi i det psykiske helselandskapet i dag, og hvilke fenomener og forståelser kan gi ny innsikt til psykoselidelser som er verdt å ta med videre. SEPREP har alltid hatt en glødende tro på at det går an å forandre og forbedre tjenestetilbudet til mennesker med alvorlige, psykiske lidelser gjennom informasjon, undervisning og forskning. Boken er skrevet for studenter og ansatte innen psykisk helsefeltet, men er også skrevet slik at den skal gi et godt utbytte for mennesker med egne erfaringer.

Siden starten i 1990 har SEPREP utdannet nær 200 psykoterapeuter som jobber med individuell psykoterapi ved psykoselidelser. Drøyt 3600 har gått vår tverrfaglige utdanning i psykososial rehabilitering. Evalueringer viser at de som utdannes hos oss blir dyktigere, tryggere og gjør en bedre jobb for mennesker med psykoselidelser. Dette er viktig for oss.

6. Regnskap

Det vises til vedlagte revisorattesterte regnskap.

Stiftelsen SEPREP har et årsoverskudd på kr. 20 235,- (SEPREP TU er ikke medregnet i dette).

Styret bekrefter at forutsetningene til fortsatt drift er til stede.

Med vennlig hilsen

Ole-Bjørn Kolbjørnsrud
styreleder
SEPREP

Gunnar Brox Haugen
daglig leder
SEPREP

Vedlegg: Regnskapsrapport med revisorattest
Studieplaner med litteraturlister
Dialog nr.1, 2, 3 og 4 - 2016
Årsmelding for SEPREP TU